

щата роль се падало на *виното*. Най-често сватбитѣ ставали следъ „тестиръ“ (гроздоберѣ), между него и Коленигѣ пости. Сиромасъ или богатъ, той ще ергенува за да печели за сватба, а не както днесъ да се жени, за да печели. Сиромасъ „изпивалъ“ цѣлата си „сермия“ за сватбата и следъ това наново се запрѣталъ да работи за остатъка съпружки животъ. — Въ тоя смисълъ брака билъ наистина второ раждане. Богатия, очевидно, „изпивалъ“ само часть отъ цѣлата си „сермия“ на сватбата и следъ това пакъ се впускалъ въ търговия или занаятъ си да печели, пести и отдрѣля бѣли пари за черни дни, като вързва парата въ деветъ възли. (Ще се види по-нататкъ, че предвидъ голѣмитѣ „харчове“, на които се подлагали Сливенскитѣ младоженци, влияни отъ традиции и отъ „какво ще кажатъ хората“—общественото мнение Сливенската черковна община презъ 1870 г. издала едни важни за битоведна наредби, съгласно които тържествата и обрѣдитѣ по сватбитѣ значително се опростотворявали).

Останалото вино се „издзуквало“ при огнищата, съ *бѣклици*, *пахари*—*зелени паницы* или просто съ „бакърчѣта“, край пѣсни и приказки „за стари години и войводи“. Провикванията не преставали дори до късна полунощъ.

Именитѣ дни сж били друго бакхусово пиршество. За имени дни, а такива по ония времена сж били твърде много, сж се правѣли голѣми приготовления. Преди всичко, именъ день безъ вино не е ставалъ. Една „шиша“ отъ по 2—3 оки, а въ по-стари години „бинликъ“ или „дамаджана“, се пълнѣли съ вино по десетина пжти на день и минавала презъ стотини ржцѣ съ благословии и съ „ха още едничко“. Това „едничко“ често вадѣло ножове и чупѣло джамове. Кавалкадата отъ катѣри, съ „делъ порязъ“ ергенчета или мжжаги, обикаляща отъ кжща на кжща съ „именъ день“, обикновено се черпѣла съ „бакърчѣта“. Тукъ, разбира се, не се смѣта изядения „песмѣтъ“, „слѣдко“, мезета отъ сюджукъ и пастърма. Това е само *hors-d'oeuvre*¹⁾.

Вънъ отъ пиенето, часть отъ *шарата* се употребяла за правене на *каша*, *мѣстенци* (мѣстеници) и *петмезъ*,—обични Сливенски, тъй да кажемъ, деликатеси. Отъ самата дума *мѣстеници* се види, че Старосливенското име на *шарата* е *мѣстъ*, потурчено *шара* (презъ робството). Отъ гроздето пъкъ се правѣло *грозденица* (грозденца): издържливо грозде въ сокъ отъ мѣстъ и хардалъ заедно съ мушмули и други плодове. Вече

¹⁾ Колко, о и да е било изобилно виното въ Сливенъ, тукъ пиянството не е било развито. Да се напиешъ въ недѣленъ день, въ празникъ, или въ сжбота вечеръ — то а се е считало като *отмора*, *кефѣ*, но не и порокъ. Вънъ отъ това, Сливенеца мжно се е опивалъ, защото „главата му държела“. Въ тоя смисълъ трѣбва да се приеме и легендата, че единъ Ямболець, който отъ пиянство не можелъ вече да върви, извикалъ: „Ахъ, неможахъ да се налия като Сливнелия“!